

PROGRAM HVĚZDÁRNY ŽEBRÁK ČERVENEC - PROSINEC 2017

ROMANTIKA POD HVĚZDAMI aneb Hvězdárna VIP

Chtěli byste vidět nebeské objekty zblízka velkým dalekohledem v kopuli Hvězdárny Žebrák a pořád vám to nevychází? Ve vypsaných termínech není bezoblačné nebe a nevíte kdy dorazit? Nově se stačí zaregistrovat, že máte zájem o pozorování oblohy na Hvězdárně Žebrák na www.hvezdarnazebrak.cz. Jakmile bude dostatek rezervací, jasná obloha a bude něco hezkého vidět, pošleme mail s termínem zhruba den dopředu, kdy k nám můžete dorazit a užít si tu nebeskou krásu. Tuto možnost spouštíme od prázdnin 2017.

7. – 13. srpna 2017

LETNÍ ASTRONOMICKÝ TÝDEN NA HVĚZDÁRNĚ ŽEBRÁK

Užijte si léto pod hvězdami. Každý den vás naučíme kousek ze základů astronomie, poznávání souhvězdí, hledání zajímavých objektů ve vesmíru a ovládání dalekohledu. A až se setmí, budete si moci užít noční hvězdnou oblohu a přístrojovou techniku Hvězdárny Žebrák naplno. Program v čase 19 – 21 hodin bude pro zájemce po předchozí rezervaci. Ve 21 hodin vás každý den bude čekat speciální program na Hvězdárně Žebrák pro veřejnost a později večer bude možné naučit se pracovat dalekohledem a samostatně si vyhledat to nej z nočního hvězdného nebe. Chcete umět najít galaxii nebo mlhovinu anebo třeba barevnou dvojhvězdu? Zastavte se na Hvězdárně Žebrák.

Letní astronomická škola 19 – 21 hodin

– pro zájemce po předchozí rezervaci – možno i jako tzv. příměstský tabor pro děti a mládež, omezená kapacita, 19 – 21 hodin teoretická část, 21 – 00 praktická část v případě bezoblačné oblohy, případně možnost připojit se k program pro veřejnost. Kurz je třeba absolvovat celý. Cena / osoba 300 Kč. Teoretická část: 7. srpna - základy astronomie, nebeské mechaniky a souřadnic / 8. srpna - objekty ve vesmíru / 9. srpna - souhvězdí a mapy / 10. srpna – dalekohledy a přístrojová technika / 11. srpna – největší zajímavosti astronomie a kosmonautiky / 12. srpna – Perseidy a pozorování meteorických rojů

SPECIÁLNÍ POŘADY LETNÍHO ASTRONOMICKÉHO TÝDNE NA HVĚZDÁRNĚ ŽEBRÁK

OD 21 HODIN

Přijďte si užít léto na Hvězdárnu Žebrák! Teplé meze, možnost grilu a občerstvení, promítání noční oblohy na zadní stěnu budovy hvězdárny, atraktivní film podle vašeho výběru, hlasování přímo na místě a mnohé další. Všechny akce probíhají na pozemku za Hvězdárnou Žebrák, k dispozici skládací stan, židličky, s sebou doporučujeme teplé oblečení, deky, karimatky a případně vlastní občerstvení k jídlu na gril a k pití. O gril a uhlí se tradičně postaráme my! V případě nepříznivé počasí a deště proběhne akce v omezené míře v přednáškové místnosti na hvězdárně.

pondělí 7. srpna – GRILOVÁNÍ S VYPRÁVĚNÍM O METEORITU ŽEBRÁK

V TENTO DEN PROBĚHNE I POZOROVÁNÍ ČÁSTEČNÉHO ZATMĚNÍ MĚSÍCE

úterý 8. srpna – PROMÍTÁNÍ NOČNÍ OBLOHY S RELAXAČNÍ HUDBOU MILOŠE RÁBLA

středa 9. srpna – GRILOVÁNÍ S VYPRÁVĚNÍM POHÁDEK Z HVĚZD

čtvrtek 10. srpna – LETNÍ ASTROKINO

pátek 11. srpna – ÚCHVATNÁ VIDEA

sobota 12. srpna – 100% PŘÍRODNÍ OHŇOSTROJ

KE 100. VÝROČÍ ČESKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

ANEB POZOROVÁNÍ METEORICKÉHO ROJE PERSEID

Hvězdárna Žebrák
www.hvezdarnazebrak.cz

**neděle 13. srpna – VÝLET K NEJVĚTŠÍMU DALEKOHLEDU ČESKA
aneb mimořádná exkurze v Astronomickém ústavu Ondřejov**

2m Perkův dalekohled – radarová louka – muzeum – sluneční oddělení a mnohé další
Hromadný výlet Hvězdárny Žebrák bude realizován podle zájmu návštěvníků po vlastní ose, případně je
možná i hromadná doprava. Váš zájem můžete potvrdit přihlášením ve formuláři na
www.hvezdarnazebrak.cz v období 15. června – 10. července.

čtvrtek 7. září – ASTRONOMICKÝ DEN NA HVĚZDÁRNĚ ŽEBRÁK

18:00 hodin – HVĚZDÁRNA DĚTEM

Poznáváme hvězdy, planety a souhvězdí aneb jaké příběhy skrývá noční hvězdná obloha? - prohlídka
kopule s hlavním dalekohledem – astronomická Pohádka z hvězd (pro velký zájem o tento program
doporučujeme rezervaci místa na tel.: 602 530 515 nebo na www.hvezdarnazebrak.cz)

20:00 hodin – POZOROVÁNÍ OBJEKTŮ NOČNÍ OBLOHY HLAVNÍM DALEKOHLEDEM

HVĚZDÁRNÝ (POUZE ZA BEZOBLAČNÉ OBLOHY)

20:00 hodin – VIDEOPOŘAD: STĚHOVÁNÍ NA MARS

ESA, NASA a další organizace mají velké plány s Marsem. Denně přicházejí nové informace a zajímavá
videa. Přijďte si je poslechnout a uchvátit se tím nejnovějším v dobývání rudé planety Mars na Hvězdárně
Žebrák!

čtvrtek 5. října – ASTRONOMICKÝ DEN NA HVĚZDÁRNĚ ŽEBRÁK

18:00 hodin – HVĚZDÁRNA DĚTEM

Poznáváme hvězdy, planety a souhvězdí aneb jaké příběhy skrývá noční hvězdná obloha? - prohlídka
kopule s hlavním dalekohledem – astronomická Pohádka z hvězd (pro velký zájem o tento program
doporučujeme rezervaci místa na tel.: 602 530 515 nebo na www.hvezdarnazebrak.cz)

20:00 hodin – POZOROVÁNÍ OBJEKTŮ NOČNÍ OBLOHY HLAVNÍM DALEKOHLEDEM

HVĚZDÁRNÝ (POUZE ZA BEZOBLAČNÉ OBLOHY)

20:00 hodin – VIDEOPOŘAD: STĚHOVÁNÍ NA MARS

ESA, NASA a další organizace mají velké plány s Marsem. Denně přicházejí nové informace a zajímavá
videa. Přijďte si je poslechnout a uchvátit se tím nejnovějším v dobývání rudé planety Mars na Hvězdárně
Žebrák!

pátek 6. října v čase 18 – 22 hodin

NOC VĚDCŮ 2017

Hvězdárna Žebrák v rámci programu chystá řadu překvapení! Odhalíme další nové sluneční hodiny, vstříc
Slunci vypustíme hromadu balonků s přáními, promítneme řadu úchvatných videí, za předpokladu
příznivého počasí budeme pozorovat objekty noční oblohy a ještě vás čeká něco, co byste možná nečekali.
A věřte, že možná odletíme na Mars.

neděle 8. října v case 10 – 12 hodin

DRAKIÁDA U HVĚZDÁRNÝ ŽEBRÁK SPOJENÁ S POZOROVÁNÍM SLUNCE

Draka je možné přinést vlastního anebo zakoupit na Hvězdárně Žebrák za 50,- Kč. Startovní činí cenu
dětského vstupného, tedy 20,- Kč. Těšit se můžete i na soutěže a hezké ceny pro děti.

pátek 14. října od 18 hodin

**MIMOŘÁDNÁ NOČNÍ PROHLÍDKA HRADU TOČNÍK
S PROMÍTÁNÍM A POZOROVÁNÍM NOČNÍ OBLOHY DALEKOHLEDEM**

Přijďte se nechat zasvětit do tajů hradu, ale i astronomie, souhvězdí a vesmíru. POZOR - akce se koná
za předpokladu jakéhokoliv počasí. REZERVACE JE NUTNÁ.
VSTUPNÉ JE KOMBINOVANÉ – HRAD PLUS HVĚZDÁRNA

čtvrtek 2. listopadu – ASTRONOMICKÝ DEN NA HVĚZDÁRNĚ ŽEBRÁK

18:00 hodin – HVĚZDÁRNA DĚTEM

Poznáváme hvězdy, planety a souhvězdí aneb jaké příběhy skrývá noční hvězdná obloha? - prohlídka
kopule s hlavním dalekohledem – astronomická Pohádka z hvězd (pro velký zájem o tento program
doporučujeme rezervaci místa na tel.: 602 530 515 nebo na www.hvezdarnazebrak.cz)

20:00 hodin – POZOROVÁNÍ OBJEKTŮ NOČNÍ OBLOHY HLAVNÍM DALEKOHLEDEM HVĚZDÁRNÝ

(POUZE ZA BEZOBLAČNÉ OBLOHY)

20:00 hodin – PREMIÉRA: TRAPPIST 1 – DOBÝVÁNÍ CIZÍCH SVĚTŮ

Americká NASA oznámila v roce 2017 naprosto mimořádný objev. Sluneční soustavu s planetami v tzv. obyvatelné
zóně. Jaká je pravděpodobnost, že na nich existuje inteligentní život. A nemůže se nacházet i v naší sluneční
soustavě? Mnohé otázky zodpovíme na Hvězdárně Žebrák!

pátek 10. listopadu od 18 hodin

Lampionový průvod

Ve spolupráci s MC Srdíčko jsme pro vás připravili tajuplný večerní lampionový průvod spojený s programem na
Hvězdárně Žebrák. Vstup na akci je ZDARMA.

čtvrtek 7. prosince – ASTRONOMICKÝ DEN NA HVĚZDÁRNĚ ŽEBRÁK

18:00 hodin – HVĚZDÁRNA DĚTEM

Poznáváme hvězdy, planety a souhvězdí aneb jaké příběhy skrývá noční hvězdná obloha? - prohlídka
kopule s hlavním dalekohledem – astronomická Pohádka z hvězd (pro velký zájem o tento program
doporučujeme rezervaci místa na tel.: 602 530 515 nebo na www.hvezdarnazebrak.cz)

20:00 hodin – POZOROVÁNÍ OBJEKTŮ NOČNÍ OBLOHY HLAVNÍM DALEKOHLEDEM

HVĚZDÁRNÝ (POUZE ZA BEZOBLAČNÉ OBLOHY)

Kdykoliv po telefonické dohodě

POZOROVÁNÍ A PROGRAM HVĚZDÁRNÝ ŽEBRÁK NA PŘÁNÍ

Chcete zažít neopakovatelné zážitky pod noční oblohou? Chcete se podívat velkým astronomickým
dalekohledem na vesmírné objekty zblízka? Chcete se dozvědět spousty zajímavostí, nechat se
nadchnout úchvatnými videi z vesmíru? Chcete zkrátka žasnout? Přijďte na hvězdárnu. Rezervace
na tel.: 602 530 515. Vstupné – dvojnásobek běžného vstupného.

VSTUPNÉ NA HVĚZDÁRNĚ

20 Kč děti / 40 Kč dospělí / 70 Kč rodina

ASTROINFO - Astronomické úkazy

Časové okamžiky jsou uváděny ve středoevropském čase (SEČ), a to i v době platnosti letního času (SELČ).

ČERVENEC

Večerní červencová obloha bude patřit dvěma největším planetám sluneční soustavy – **Jupiteru** a **Saturnu**, který setrvá na obloze po většinu noci kromě rána. **Venuši** najdeme ráno nad východem. Koncem měsíce začne období její nejlepší letošní viditelnosti na ranní obloze. Mars se 27. 7. dostává do konjunkce se Sluncem, takže je nepozorovatelný.

V červenci nastanou dvě konjunkce Měsíce s Jupiterem, a to 1. 7. v 9 hodin a 29. 7. v 0 hodin. Měsíc se v obou případech bude nacházet 2,1° severně a dvojici Měsíc-Jupiter doplní na večerní obloze Spica. Dne 20. 7. v 0 hodin bude Měsíc v konjunkci s Aldebaranem. (Aldebaran 0,5° severně). Seskupení Měsíce, Aldebaranu a Venuše můžeme pozorovat přibližně dvě hodiny po konjunkci na ranní obloze.

V pondělí 3. července ve 21 hodin bude Země nejdále od Slunce, a to 152,1 milionu kilometru.

SRPEN

Na večerní obloze jsou stále oba plynní obři – **Jupiter** a **Saturn**, Jupiter níže nad západním obzorem, Saturn celou první polovinu noci. Nejlepší viditelnost **Venuše** na ranní obloze trvá. Planeta je vysoko nad východním obzorem.

Dne 25. 8. v 16 hodin nastane konjunkce Měsíce s Jupiterem (Měsíc 2,5° severně). Seskupení Měsíce, Jupiteru a Spiky uvidíme (tento rok už po deváté) večer níže nad západním obzorem.

V pondělí 7. 8. nastane částečné zatmění Měsíce, které bude u nás viditelné v části svého průběhu.

Časový průběh zatmění:

Začátek částečného zatmění	18 h 23 min
Východ Měsíce	19 h 23 min
Střed zatmění	19 h 21 min
Konec částečného zatmění	20 h 18 min
Výstup Měsíce z polostíny	21 h 51 min

Úplné zatmění Slunce 21. 8. je od nás zcela nepozorovatelné. Jako úplné ho uvidí obyvatelé z pásu táhnoucího se z Tichého oceánu přes USA do oceánu Atlantického.

Perseidy mají maximum 12. 8. ve 22 hodin. Průměrná hodinová frekvence v maximu je 150 meteorů. Pozorování bude rušit Měsíc, který je na obloze po celou noc.

ZÁŘÍ

Na zářijové večerní obloze osaměl **Saturn**. Spatříme ho nad jihozápadním obzorem. Planetu **Merkur** na ranní obloze budeme moci pozorovat nad východním obzorem po 6. 9., a to ve společnosti **Marsu** a **Venuše**. V tomto období planeta zjasňuje a stoupá. Při maximální západní elongaci 12. 9. v 11 hodin dosahuje jasnosti -0,2 magnitudy. Jedná se o nejlepší období ranní viditelnosti Merkuru, které koncem měsíce končí. Venuši spatříme ráno, vysoko nad obzorem, Mars až ve druhé polovině měsíce níže nad východním obzorem.

V sobotu 16. 9. ve 20 hodin nastane konjunkce Merkuru s Marsem. Merkur bude pouhých 0,05° severně. Konjunkce se odehraje pod naším obzorem, vzájemné přiblížení planet uvidíme ráno 17. 9. po 4. hodině ve vzájemné úhlové vzdálenosti 0,3°. Měsíc bude v konjunkci s Venuší 18. 9. v 0 hodin (Měsíc 1,3° jižně). Seskupení Měsíce, Venuše, Marsu a Merkuru uvidíme ráno nad východním obzorem v blízkosti Regula 18. a 19. 9.

Podzimní rovnodennost nastává 22. září v 21 hodin 1 minutu.

ŘÍJEN

Večer, níže nad jihozápadním obzorem spatříme v říjnu planetu **Saturn**. Na ranní obloze svítí **Venuše** a **Mars**. Jupiter se 26. 10. dostává do konjunkce se Sluncem, takže je nepozorovatelný.

Konjunkce Venuše s Marsem se odehraje 5. 10. v 18 hodin sice pod naším obzorem, ale planety spatříme ráno po ní. Venuše bude při konjunkci 0,2° severně. Dne 17. 10. ve 13 hodin nastane konjunkce Měsíce a Marsu (Měsíc 0,9° severně). Seskupení Měsíce, Marsu a Venuše spatříme 17. a 18. 10. ráno na východě.

V neděli 29. října končí platnost středoevropského letního času (SELČ). V tento den si ve 3 hodiny SELČ vrátíme hodinky zpět na 2 hodiny SEČ.

LISTOPAD

Na večerní obloze, ale pouze počátkem měsíce, spatříme níže nad jihozápadním obzorem **Saturn**. **Venuše** a **Mars** jsou na obloze ranní. Mars se nachází vysoko nad jihovýchodním obzorem, Venuše naopak níže nad obzorem východním a ve druhé polovině měsíce její viditelnost končí. Od poloviny měsíce ji ráno níže nad východním obzorem vystřídá **Jupiter**.

V pondělí 13. 11. v 9 hodin ještě Venuše a Jupiter stihnou vzájemnou konjunkci. Venuše bude jen 0,3° severně. Planety spatříme před konjunkcí velmi níže nad východním obzorem. Dne 6. 11. ve 4 hodiny dojde k zákrytu Aldebaranu Měsícem a konjunkce Měsíce a Jupiteru se odehraje 17. 11. v 0 hodin. Měsíc bude 3,4° severně. Seskupení Měsíce, Jupiteru a Venuše bude pozorovatelné na ranní obloze.

PROSINEC

Z prosincové večerní oblohy planety zcela zmizí. **Mars** se nachází ráno vysoko nad jihovýchodním obzorem, vychází po 3. hodině. **Jupiter** je také na obloze ranní. Merkur se objeví koncem měsíce ráno níže nad jihovýchodním obzorem. Jeho jasnost roste, ale do maximální západní elongace se dostane až v lednu 2018. Saturn bude 21. 12. ve 22 hodin v konjunkci se Sluncem, takže je nepozorovatelný.

Ve středu 13. 12. ve 20 hodin bude Měsíc v konjunkci s Marsem (Měsíc 3,3° severně). Ve dnech 13. až 15. 12. budeme moci pozorovat seskupení Měsíce, Marsu a Jupiteru na ranní obloze. V prosinci nás též čekají dva zákryty jasných hvězd Měsícem. Dne 8. 12. ve 23 hodin to bude zákryt Regulu a 31. 12. ve 3 hodiny zákryt Aldebaranu.

Maximum meteorického roje **Geminidy** má nastat 14. 12. v 7 hodin. Měsíc před novem nebude pozorování příliš rušit. Maximální hodinová frekvence by měla dosáhnout 120 meteorů za hodinu.

Zimní slunovrat nastává 21. prosince v 17 hodin 27 minut.

Mgr. Lenka Soumarová

Název: Astronomie dnes // Vychází: pololetně // Místo vydávání: Žebrák, střední Čechy.

Číslo: 2/2017 // Den vydání: 15.6.2017 // Evidenční číslo: MKČR E 7395 //

Vydává: Vladislav Slezák - SAOmedia, Tř. 5. května 44, 140 00 Praha 4, IČO: 628 01 562.

Redakce: Hvězdárna Žebrák, Pivovarská ulice, 267 53 Žebrák,

Vladislav Slezák, Václav Keberdle, Ervín Woller

Všechna práva vyhrazena